
Lounais-Suomen aluehallintovirasto

PELASTUSTOIMINNAN VUOROHENKILÖSTÖÄ KOSKEVA POIKKEUSLUPAHAKEMUS

Pelastuslaitos hakee työaikalain 39 §:n mukaista poikkeuslupaa seuraavasti:

1 Hakija ja luvan siirtyminen

Poikkeusluvan hakijana on Helsingin kaupungin pelastuslaitos ja Helsingin kaupunki. Hakemus koskee Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen toimintaa.

2 Nykytilanne

Pelastuslaitoksella on voimassa pelastustoiminnan vuorohenkilöstön työaika koskeva 13.1.2020 allekirjoitettu paikallinen sopimus, jolla on sovittu poikkeuksellisesta työajasta. Sopimuksessa on sovittu 42 tunnin keskimääräisestä viikkotyöajasta ja yhdenjaksoisen työvuoron pituudesta, joka on pääsääntöisesti enintään 24 tuntia ja jota työntekijän suostumuksella voidaan pidentää seuraavasti: Säännöllinen työaika voi olla enintään 32 tuntia yhdenjaksoisesti siten, että 8 viimeistä tuntia ovat koulutusta tai muuta rasitukseltaan ja turvallisuudeltaan toimistotyötä vastaavaa tehtävää.

Työnantaja ja työntekijäjärjestöt ovat yksimielisesti 4.11.2021 sopineet uuden poikkeusluvan hakemisen ehdoista tavoitteena säilyttää nyt voimassa olevalla paikallisella sopimuksella ja poikkeusluvalla säännelty työaikajärjestely myös vuoden 2022 alusta lukien.

3 Hakemuksen kohteena olevat työntekijät

Poikkeuslupahakemus koskee seuraavia työntekijäryhmiä, suluissa arvio nimikkeen henkilömäärästä:

- palomies ja palomies-ensihoitajat (360)
- ylipalomies (75)
- paloesimies (55)
- asemamestari (10)
- palomestari (20)
- ensihoitomestarit (10)

Poikkeuslupahakemus koskee lisäksi muita mahdollisia pelastustoiminnan operatiivisissa tehtävissä työskenteleviä henkilöitä, joilla on sama työaikamalli. Tällä hetkellä tällaisia virkanimikkeitä ei ole käytössä.

4 Haettavan poikkeusluvan voimassaolo

Poikkeuslupaa haetaan 1.1.2022 alkaen kahden vuoden määräajalle.

5 Poikkeusluvan kohde

Poikkeus keskimääräiseen viikkotyöaikaan:

Keskimääräinen säännöllinen työaika on enintään 42 tuntia 52 viikon mittaisen tasoittumisajan puitteissa.

Ja lisäksi poikkeusta haetaan säännölliseen vuorokautiseen työaikaan sekä vuorokausilepoon tässä vaihtoehdoisessa järjestyksessä:

- 1) Työntekijän suostumuksella säännöllinen työaika voi olla enintään 32 tuntia yhdenjaksoisesti siten, että 8 viimeistä tuntia ovat koulutusta tai muuta rasitukseltaan ja turvallisuudeltaan toimistotyötä vastaavaa tehtävää. Ilman työntekijän suostumusta säännöllinen työaika on enintään 24 tuntia vuorokaudessa.

TAI

- 2) Säännöllinen työaika on enintään 24 tuntia vuorokaudessa. Lepoajan päälle voidaan työntekijän suostumuksella sijoittaa enintään 8 tuntia koulutusta tai muuta rasitukseltaan ja turvallisuudeltaan toimistotyötä vastaavaa tehtävää.

Riittävän lepoajan varmistaminen:

Työvuorot suunnitellaan kokonaisuudessaan ja pidemmällä aikavälillä niin, että aktiivisen työn keskimääräinen osuus ei työvuorojen aikana kasva kohtuuttoman suureksi eikä kuormita työntekijöitä liikaa. Työaikalain mukainen lepoaika annetaan välittömästi työvuoron jälkeen edellä mainittu, työntekijän suostumukseen perustuva, toimistotyötehtävään verrattava poikkeus huomioon ottaen.

Sekä työnantaja että kukin työntekijä seuraavat työntekijän työmäärää, työn rasittavuutta ja työtehtäviä sekä työturvallisuus että kunkin työvuoron pituus huomioiden siten, että työntekijällä on mahdollisuus riittävään lepoon työvuoron aikana.

6 Poikkeusluvan peruste

Hakemuksen kohteena oleva työ on sellaista, jota tehdään vain aika ajoin sen vuorokautisen työajan kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön ja työntekijän lepoaikojen toteutuminen välittömästi työvuoron päättymisen jälkeen turvataan.

Haettava poikkeuslupa vastaa nykyistä paikallisella sopimuksella sovittua käytäntöä pelastuslaitoksella. Paikallisen sopimuksen mukaan työvuoron pituus voi olla enintään 24 tuntia, joka voidaan työntekijän suostumuksella suunnitella pidennettäväksi enintään 32 tuntiin edellyttäen, että 24 tunnin jakson jälkeen kysymyksessä on toimistotyö, koulutus tai muu hälytysvalmiuden ulkopuolella oleva rasittavuudeltaan toimistotyöhön verrattava työtehtävä, johon sen luonne huomioiden ei liity olennaista fyysistä rasitusta tai työturvallisuusriskiä.

Nykyinen käytäntö on vakiintunut ja työntekijöiden kannattama työaikamalli pelastuslaitoksella. Hakemuksen kohteena oleva työ on laadultaan sellaista, että sitä suoritetaan aika ajoin sen vuoron kuluessa, jona työntekijän on oltava valmiina työhön. Huomioon ottaen hälytystehtävien satunnainen ajoittuminen, erilaisten työtehtävien kuormittavuus, niiden edellyttämä palautuminen sekä työturvallisuustekijät, riittävä lepo työvuoron kuluessa ja työvuoron jälkeen on turvattu.

Pelastuslaitoksen työaikaa koskevan sopimuksen mukaan aktiiviyötä eli teollista työaikaa on hälytystehtäviin sitoutuva aika, jota mitataan tehtäväsidoonaisuudella lisättynä 5 minuutin huoltoajalla/ hälytystehtävä, työnantajan määräämä pakollinen koulutus tai operatiivinen harjoitus sekä liikuntatunti. Aktiivinen ja aika ajoin tehtävä työ ei estä työaikalain mukaisen riittävän levon toteutumista työvuoron aikana tai sen jälkeen.

7 Työnkuva

Hakemuksen kohteena oleva henkilöstö on työvuoron aikana jatkuvassa valmiudessa pelastustoiminnan ja ensihoidon tehtäviä varten. Hälytystehtävät ajoittuvat työvuoron aikana ja kullekin työntekijälle satunnaisesti. Hälytystehtävien ohella työntekijöillä on pakollista vuoron aikana tehtävää koulutusta 0-2 tuntia sekä liikuntatunti. Työntekijöillä ei ole kiinteää palvelusohjelmaa. Työtehtävät ja lepoaika rytmittyvät kussakin työvuorossa aika ajoin tarpeen mukaan.

8 Enimmäistyöaika

Työajan enimmäismäärä on työaikalain 18 § mukaisesti keskimäärin enintään 48 tuntia neljän kuukauden jaksossa tai valtakunnallisessa virkaehtosopimuk-

sessä määrätty pidempi tasoittumisjakso. Voimassaolevan kunnallisen teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksen (TS) mukaisesti Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen palo- ja pelastuslaitosten viranhaltijoiden ja työntekijöiden työajan enimmäismäärän tasoittumisjakso on kuusi kuukautta. (TS Liite 2 1 § 3 mom.)

9 Työajan seuranta

Liitteenä on säännöllisen työrytmin (24 t työvuoro + 72 t vapaa) mukainen 52 viikon työajan tasoittumissuunnitelma. Lopullinen työvuoroluettelo vahvistetaan neljän viikon jaksoille yhtä viikkoa aikaisemmin.

Liitteenä on lisäksi työaikakirjanpito ajalta kesä-syyskuu 2021, josta selviää kunkin työntekijän tekemien työtuntien määrä, ylityötuntien määrä sekä työvuorojen välisen lepoajan ajankohdat.

Työnantaja seuraa työajan kertymistä työvuorojen aikana (liite).

10 Sopimus työajasta

Poikkeuslupahakemuksen mukaisesta työajasta on sovittu paikallisella sopimuksella (liite). Tarkoituksena on uudistaa aikaisempi paikallinen sopimus vastaavan sisältöisenä ottaen kuitenkin huomioon poikkeusluvassa asetetut lupaehdot.

11 Liitteet

- Neuvottelupöytäkirja 4.11.2021
- Paikallinen sopimus Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen palomiesten työajasta (Työaikasopimus)
- Työajan tasoittumislue t t e l o
- Selvitys työvuorojen aikaisen aktiiviyön kertymisestä
 - Hälytysmäärät
 - Hälytystehtäviin käytetty aika

12 Allekirjoitukset

Työnantaja ja henkilöstöjärjestöjen edustajat hakevat tätä poikkeuslupaa yksimielisesti. Neuvottelupöytäkirja 4.11.2021.

16.11.2021

Jani Pitkänen
pelastuskomentaja

